

Konwent Powiatów Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyjął stanowisko w sprawie utworzenia Centrów Zdrowia 75+.

Jak czytamy w stanowisku z dniem 1 stycznia 2024 roku weszła w życie ustawa o szczególnej opiece geriatrycznej nad seniorami w wieku powyżej 75 lat (Dz.U. z 2023 r. poz. 1831). Głównym elementem zapisanym w ustawie jest utworzenie Centrów Zdrowia 75+, które będą funkcjonowały w powiązaniu z oddziałami geriatrycznymi znajdującymi się w szpitalach.

Do chwili obecnej nie uszczegółowiono regulacji ustawowych poprzez opublikowanie rozporządzeń do powyższej ustawy. Zasady wykonywania ustawy są bardzo istotne dla samorządów lokalnych, gdyż to Powiaty w ramach zadań zleconych mają tworzyć Centra Zdrowia 75+ zajmujące się ambulatoryjnym leczeniem seniorów 75+.

Jak czytamy dalej Wojewoda Warmińsko-Mazurski w dniu 12 stycznia br. opublikował w Biuletynie Informacji Publicznej informację o rozpoczęciu prac nad sporządzeniem projektu Wojewódzkiego Planu Działania Szczególnej Opieki Geriatrycznej na terenie województwa, dając ustawowy, 60-dniowy, termin powiatom na zgłoszenie propozycji utworzenia i lokalizacji Centrów Zdrowia 75+, wraz ze wskazaniem podmiotu leczniczego, w którym ma być ono utworzone w ramach istniejącego podmiotu leczniczego lub jako nowy podmiot.

Samorządowcy zwracają uwagę, że aby dokonać analizy kosztów i harmonogramu realizacji takiego przedsięwzięcia powiaty potrzebują doszczegółowienia regulacji określających m.in.: warunki realizacji świadczenia gwarantowanego, informacji jakie warunki lokalowe, sprzętowe będą wymagane od podmiotów prowadzących Centra Zdrowia 75+ oraz jakie wymagania ma spełniać dzienny ośrodek opieki geriatrycznej funkcjonujący w ramach Centrum. W chwili obecnej, z braku powyższych regulacji i wytycznych, przeprowadzenie analiz przez powiaty nie jest możliwe. Powiaty przy planowaniu tworzenia Centrów będą zmuszone wziąć pod uwagę możliwości komunikacyjne w dotarciu mieszkańców – seniorów do Centrum Zdrowia 75+.

Jak wskazuje Przewodniczący Konwentu, na podstawie wstępnych analiz, prawdopodobna wydaje się konieczność zorganizowania i zapewnienia przez niektóre z powiatów transportu z odległości wielu kilometrów dla podopiecznych Centrów 75+. Dotyczy to w szczególności powiatów ziemskich, o dużej powierzchni terytorialnej oraz relatywnie niskim zagęszczeniu mieszkańców na km². Taka sytuacja na pewno będzie mieć miejsce w Województwie Warmińsko-Mazurskim. Rodzi to wątpliwości co do zapewnienia źródła sfinansowania tego – pozamedycznego elementu zadania.

Starostwie podkreślają, że dokonanie zgłoszenia przez powiat jest podjęciem zobowiązania utworzenia Centrum, nie później niż w terminie 5 lat od dnia wejścia w życie ustawy. Realizacja tego zobowiązania będzie wymagała poniesienia kosztów na chwilę obecną niemożliwych do określenia (nawet jeżeli częściowo zostaną one sfinansowane ze środków Funduszu Medycznego). Należy też zauważyć, że dotychczas nie zmieniono art. 20 ustawy o Funduszu Medycznym i stąd dofinansowanie tworzenia Centrum będzie odbywało się w trybie konkursowym. Nie ma więc pewności, że podmiot leczniczy otrzyma pełne dofinansowanie. Biorąc powyższe pod uwagę, powiat na etapie zgłoszenia Centrum do Wojewody musi racjonalnie uwzględnić możliwości w budżecie na kolejne lata, ponieważ może wystąpić potrzeba zaangażowania w tę inwestycję środków powiatowych. Dodatkowo zobowiązanie powiatów do zapewnienia transportu oraz wyżywienia będzie wiązało się z koniecznością zabezpieczenia środków własnych w budżetach powiatów na powyższy cel.

Nałożono więc na powiaty nowe zadania, ale bez zagwarantowania środków na jego realizację.

Jak czytamy dalej, biorąc pod uwagę art. 226 ust. 1 pkt 8 oraz ust. 3 ustawy o finansach publicznych, dokonanie przez powiat zgłoszenia propozycji utworzenia i lokalizacji Centrum 75+, będzie wymagało uprzedniego podjęcia przez Radę Powiatu uchwały o zmianie wieloletniej prognozy finansowej.

Należy zwrócić uwagę, że określone przez ustawodawcę liczby 6 i 12 tys. osób, które ukończyły 75 rok życia, przyjęte zostały w ustawie „na sztywno”, co jest bardzo nieracjonalne. W sytuacjach uzasadnionych Wojewodowie powinni mieć stworzone możliwości, aby od tych warunków brzegowych móc odstąpić. Obecne zapisy ustawowe będą powodowały, że powiaty sąsiednie nie będą mogły się porozumieć ze sobą (nawet przez niewielkie przekroczenie granicy liczbowej ww. osób) i będą zmuszone zawierać porozumienia z powiatami położonymi w znacznie dalszej odległości (nawet oddalonymi o około 100 km). W związku z czym nie tylko rosną koszty dowozu pacjentów, ale znacznie wydłuża się czas ich dowozu do tak odległych placówek, stwarzając dyskomfort a nawet zagrożenie ich bezpieczeństwa. Tak sztywno ustalone granice opierające się na danych statystycznych nie będą miały odzwierciedlenia w rzeczywistości (nie wszystkie osoby 75+ będą korzystały z ww. opieki).

Samorządowcy zwracają również uwagę, że brak rozporządzeń utrudnia także powiatom, które posiadają mniej niż 6 tysięcy mieszkańców powyżej 75 roku życia, rozpoczęcie prac nad porozumieniami między sąsiednimi powiatami, które będą musiały porozumieć się i stworzyć wspólnie takie Centra. W art. 19 ust. 2 ustawy o szczególnej opiece geriatrycznej wskazano, że porozumienie powinno określać sposób realizacji zadania jakim jest utworzenie Centrum Zdrowia 75+, warunki wzajemnych rozliczeń oraz tryb kontroli prawidłowości realizacji zadania. Nie można jednak rozpocząć prac nad porozumieniami, gdyż powiaty nie znając wytycznych co do tworzenia Centrów, nie są w stanie określić kosztów ich prowadzenia. Ponadto, powiaty te będą musiały się porozumieć w zakresie lokalizacji Centrum, a będą to często niełatwe decyzje.

Jak czytamy w stanowisku brak przepisów wykonawczych w tej sprawie stawia powiaty w sytuacji, w której nie mają instrumentów, aby racjonalnie podjąć decyzję, czy i w jaki sposób organizować Centrum Zdrowia 75+. Termin 12 marca br. wskazany przez Pana Wojewodę wydaje się być więc nierealnym do zrealizowania narzuconego obowiązku przesłania propozycji utworzenia i lokalizacji Centrum 75+.

W związku z powyższym Konwent Powiatów Województwa Warmińsko-Mazurskiego apeluje o jak najszybsze wystąpienie do ustawodawcy o nowelizację ustawy polegającą na przesunięciu terminu realizacji obowiązków nałożonych na powiaty, związanych z utworzeniem Centrów 75+ oraz uchwaleniem aktów wykonawczych, które dałyby powiatom możliwość dokonania analizy kosztów i przyjęcia harmonogramu realizacji takiego przedsięwzięcia.